

ARXIU

Fotograma de 'The Schindler's List'. El film ha popularitzat la vida dels seus protagonistes.

HO VA PASSAR MOLT MALAMENT, UNA VOLTA ACABADA LA GUERRA

El senyor Schindler, quan s'acaba la pel·lícula

Acabada la guerra, els jueus que Schindler va salvar, li van regalar un anell d'or fet amb les dents postisses d'alguns d'ells —un dels objectes més preats dels nazis—. Quan Schindler es va retrobar amb molts d'aquells supervivents, l'any 1962, en ocasió del primer viatge a Israel, l'anell ja no el portava. Li van preguntar què n'havia fet, i hagué de respondre que se l'havia venut. No havia tingut cap més remei, ateses les enormes dificultats econòmiques que havia passat.

Schindler havia emigrat a l'Argentina el 1949, després de constatar que la majoria de les seues propietats havien quedat al sector rus, que esdevingué RDA, i que era més pobre que no es pensava. A l'Argentina tractà de posar dempeus una fàbrica de pells de llúdria que aviat se'n va anar avall. Va tenir greus problemes amb la seua esposa, Emilie, i finalment la parella, que tant havia aguantat sota el nazisme, es va desfer. Oskar tornà a Alemanya al 1958 i va posar en marxa una fàbrica de ciment, amb els diners d'un préstec. La fàbrica tampoc no va funcionar i Schindler es va veure amenaçat amb penes de presó per la seua impotència a satisfer els deutes. Aleshores va demanar auxili als jueus

que havia salvat. Moshe Bejski i altres li van enviar diners i el van ajudar en el judici. Amb el temps, Bejski va arribar a ser un dels jutges del Tribunal Suprem d'Israel.

Aquests amics li van demanar que anés a Israel, país on va arribar al 1962 i a on va fer setze viatges abans de la mort, al 1974. La primera vegada que hi va anar, els supervivents van posar un anunci al diari indicant en quin avió arribava i Schindler es va trobar amb dues-centes persones cridant el seu nom i aclamant-lo quan va posar els peus a l'aeroport Ben Gurion. Oskar Schindler va morir finalment al 1974 d'un atac al cor i els seus amics, seguint el seu desig, van portar la despulla a coll pels carrers de la ciutat vella de Jerusalem fins al cementiri catòlic del mont Sió. Allà un sacerdot catòlic i un rabí van oficiar la cerimònia fúnebre. Bejski, de tornada de l'enterrament, va plantar dos llimoners a sa casa de Tel-Aviv, un dels quals encara viu. I va dir de Schindler: "Era molt bevedor i massa afeccionat a les dones, però també una de les persones més valentes i honorables que mai hagi conegut".

(Article sobre els Oscar a la pàgina 90.)

Uns altres Schindler

•Berthold Beitz

Beitz era un jove de vint-i-set anys, directiu d'una important companyia petrolera i fill d'un alt cap nazi. El règim li va encarregar de dirigir les refineries conquerides a Polònia. Aquí va conèixer l'Holocaust i va salvar 800 jueus contractant-los per a treballar. Encara viu.

•Irene Sendler

Quan Hitler va aixecar el gueto de Varsòvia, Sendler treballava en la prevenció d'epidèmies de tifus. Fortament impressionada pel que va veure, organitzà una xarxa per treure fora del gueto xiquets jueus: 2.500 foren salvats amb identitats falses. Fou detinguda i condemnada a mort, però l'organització que havia creat la va salvar al darrer moment.

•Giorgio Perlasca

Perlasca era un feixista italià que lluità amb Franco a Espanya i acabà representant el règim espanyol com a agent consular a Hongria, just quan Eichmann va voler accelerar l'holocaust dels 800.000 jueus hongaresos. En van morir 600.000. Perlasca n'evità la mort de 3.000, concedint-los la nacionalitat espanyola sense que Madrid ho sàbés. Perlasca es va morir fa unes setmanes.

•Mustafà Hardaga

El bosnià Mustafà Hardaga i la seua esposa van donar asil a Sarajevo a la família jueva dels Cavillos i els van amagar fins que van poder ser evacuats a un lloc segur. Ara han estat aquests jueus els qui han portat Zayneba, vídua de Mustafà, a Israel.